

SBI PEN. ASSN.'S SAMVAD

स्टेट बँक पेन्शनर्स असोसिएशन (मुंबई सर्कल), पुणे यांची गृहपत्रिका

Price ₹ 3/-

संवाद

मनामनांचा मेळ जुळावा । द्वेषाचा लवलेश नसावा ॥
सादासी प्रतिसाद मिळावा । वाद नको संवाद असावा ॥

Vol.- 7

Issue 3

सप्टेंबर - २०१४

September 2014

संपादकीय

प्रिय सभासदमित्रांनो,

आम्हाला भीष्माचार्यासमान असणारा आमचा 'नरसिंह' आज पंचत्वात विलीन झाला. आजच आम्ही पुण्याच्या वैकुंठ स्मशानभूमीत आपले ज्येष्ठ नेते नि मार्गदर्शक नरसिंह शेषाद्री तथा एन.एस. कुलकर्णी यांच्या अंत्यसंस्कारांना उपस्थित राहून त्यांच्या स्मृतीला मानवंदना देऊन परतलो. नियती कशी विचित्र असते याचा प्रत्यय आम्हाला पुन्हा एकदा आला.

काळ किंवा नियती आपली परीक्षा अनेक प्रकारे घेत असते हेच खरं. काळाच्या उदरात किंवा नियतीच्या मनात काय दडलेले आहे याची आपल्याला कल्पनादेखील नसते. एकामागून एक कोसळणारी संकटे असोत किंवा लागोपाठ उद्भवणारे दुःखद प्रसंग असोत, यांच्याद्वारे आपली जणू कसोटीच पाहिली जाते. आमच्या मनात हे विचारचक्र का सुरू झालं आहे याची कल्पना 'संवाद'च्या सूझ वाचकांना आलीच असेल. गेल्याच महिन्यात ऑगस्ट दि. ७ ला आपले सर्वांचे आदरणीय नेते नि मार्गदर्शक एकनाथजी ठाकूर यांचं आकस्मिक दुःखद निधन झालं. त्या धक्क्यातून सावरण्याचा आपण प्रयत्न करीत असतानाच नियतीने दुसरा घाव आपल्यावर घातला आहे. आपल्या 'पेन्शनर्स असोसिएशन'ची आणि 'फेडरेशन'ची अध्यक्षपदाची धुरा १९९६-९९ या कालावधीत समर्थपणे सांभाळणारे आपले ज्येष्ठ सभासद एन.एस.कुलकर्णी यांचं दि. १३ सप्टेंबरला झालेलं दुःखद निधन हा नियतीने आपणा सर्वांवर घातलेला आणखी एक घाव होय. आपला 'संवाद'चा हा अंक अंतिम स्वरूपात छापून पूर्ण होत आलेला असतानाच त्यांच्या निधनाची वार्ता येऊन थडकली अन् आम्ही सर्वजण सुन्न झालो. पण 'आपल्या कर्तव्यापासून ढळू नका- कर्तव्य करीत राहा- कर्मयोगाचे आचरण करीत राहा' हा आपल्या पूर्वजांनी, विचारवंतांनी दिलेला गीतोपदेश ध्यानी घेऊन आम्ही आमच्या कामास लागलो आणि 'संवाद'चे आधीचे तयार असलेले संपादकीय बाजूला सारून आदरणीय कुलकर्णी साहेबांना

श्रद्धांजलीपर मानवंदना देणारे हे नवे संपादकीय घाईघाईने का होईना सिद्ध केले.

एन.एस. कुलकर्णी यांच्या वयाला निधन समयी ८० वर्षे पूर्ण झालेली असली, तरी त्यांची प्रकृती तशी ठीक होती; पण घरातच पाय घसरून पडल्याचं निमित्त झालं आणि त्यांना रूग्णालयात दाखल करण्यात आले. त्यांच्यावर उपचार चालू असतानाच १३ सप्टेंबरला हृदयविकाराच्या तीव्र झटक्याने त्यांचे निधन झाले. त्यांच्या रूपात वावरणारा आपला भीष्मचार्यच जणू धारातीर्थी पडला. पुण्यात दि. २७ ऑगस्ट म्हणजे मागच्याच

महिन्यात पार पडलेल्या आपल्या असोसिएशनच्या ४० व्या वार्षिक सभेत एन.एस.कुलकर्णी यांचं कै.एकनाथजी ठाकूर यांना श्रद्धांजली वाहणारं अत्यंत हृदयस्पर्शी भाषण झालं होतं. त्याची आठवण आम्हाला तात्काळ झाली. तेव्हा कुणाच्या मनातही आलं नसेल की थोड्याच दिवसात 'एनएस' साहेबांना श्रद्धांजली वाहण्याची वेळ आपल्यावर येईल. पण नियतीच्या विचित्र खेळाचा प्रत्यय आपल्याला आला. 'मरे एक त्याचा दुजा शोक वाहे। अकस्मात तोही पुढे जात आहे।' या समर्थवचनाची अशा वेळी आठवण

होते. एन.एस.कुलकर्णी हे अत्यंत अभ्यासू, व्यासंगी आणि प्रगल्भ व्यक्तिमत्त्व होते. त्यांच्या घरातील अभ्यासिकेच्या चारही भिंती पुस्तकांच्या कपाटांनी भरलेल्या नि सजलेल्या असत. सुमारे चार-पाच हजार पुस्तकांचा त्यांचा वैयक्तिक संग्रह होता. ही सर्व पुस्तके त्यांनी विकत घेतलेली आणि वाचलेली नि अभ्यासलेली होती. निवृत्तीनंतरचा त्यांचा काळ 'प्रसंगी अखंडीत वाचीत जावे' या समर्थाच्या वचनानुसार अखंड वाचनात व्यतीत होत असे. त्यांची स्मरणशक्ती अत्यंत तीव्र होती आणि ते पुस्तकातील अचूक संदर्भ तात्काळ देत. त्यांच्या स्वभावात गुणग्राहकता असल्यामुळे दुसऱ्यांच्या गुणांचं-चांगल्या गोष्टीचं ते कौतुक करीत; तसंच दुसऱ्यांच्या चुकादेखील नम्रपणाने पण स्पष्ट शब्दात ते निदर्शनाला

पृष्ठ २ वर पुढे चालू...

Visit us at : www.sbipensionerspune.org

e-mail : sbipenmumbai@gmail.com

संपादकीय पुढे चालू...

आणून देत. त्यांच्याकडून कौतुकाचे वा प्रशंसेचे शब्द ऐकून समोरच्या व्यक्तीला खूप समाधान लाभत असे व त्या व्यक्तीचा आत्मविश्वास वाढत असे तर दोषदिग्दर्शनामुळे त्या व्यक्तीला सुधारण्याची संधी मिळे. एन. एस. यांच्या व्यक्तिमत्त्वात विद्वत्ता नि विनम्रता यांचा मनोहर संगम झालेला होता. असं असूनही आवश्यकतेनुसार परखडपणा व स्पष्टवक्त्रपणा याचं दर्शन त्यांच्या बोलण्यातून घडत असे. एन. एस. म्हणजे साक्षात संदर्भग्रंथच होते. पूर्वीच्या काळी अत्यंत प्रतिष्ठेच्या समजल्या जाणाऱ्या संस्कृतमधील 'जगन्नाथ शंकर शेट' व 'दक्षिणामूर्ती' या शिष्यवृत्त्या त्यांनी प्राप्त केल्या होत्या. संस्कृत-मराठी-इंग्रजी या भाषांवर त्यांचं विलक्षण प्रभुत्व होतं. स्टेट बँकेत त्यांनी सुमारे ३७-३८ वर्षांचा सेवाकाळ अत्यंत प्रामाणिकपणे व चोखपणे देशविदेशात काम करून घालविला आणि मुख्य महाव्यवस्थापक (Chief General Manager) म्हणून ते सन १९९४ मध्ये वयाची ६० वर्षे पूर्ण झाल्यावर निवृत्त झाले. निवृत्तीनंतरही बँकेतील सहकाऱ्यांना ते विसरले नाहीत. आपल्या असोसिएशनच्या कामाकडे त्यांचं बारकाईने लक्ष असे. आपल्या 'संवाद'विषयी तर त्यांना विलक्षण जिद्दाला होता. 'संवाद'चे अंक ते नुसते वर-वर चाळीत नसत, तर अगदी बारकाईने संपूर्ण वाचीत आणि त्यात काही त्रुटी आढळल्यास फोन करून ते त्या निदर्शनास आणीत. चांगल्या लेखनकृतीचं ते मनापासून कौतुकही करीत. 'संवाद'च्या एका सजग व चोखंदळ वाचकाला नि मार्गदर्शकाला आम्ही आता कायमचे अंतरलो आहोत. त्यामुळे त्यांच्यावरील हा श्रद्धांजलीपर संपादकीय लेख लिहितांना आमचा हात थरथरतो आहे, तर आमची लेखणी वारंवार थबकते आहे. परंतु काळाला दोष न देता 'कालाय तस्मै नमः' असे म्हणून आम्ही आमचे भीष्माचार्य अर्थात नरसिंह शेषाद्री तथा एन. एस. कुलकर्णी यांच्या पवित्र स्मृतीस विनम्र भावे वंदन करतो आणि आमच्या लेखणीला विराम देतो.

- क्रांतिसेन रामचंद्र आठवले (१८६९९४१६९१)

अभिनंदनीय

आपले पुणे येथील एक सभासद श्री.अभिराम गणपती जोशी यांची जुळी नातवंडे (मुलीची मुले) चि.श्रुती व चि.आदित्य विनय दामले यांनी मार्च २०१४ च्या पूर्व माध्यमिक शिष्यवृत्ती परीक्षेत दोघांनीही ३०० पैकी २८० गुण मिळवून यश संपादन केले असून राज्य पातळीवर आठवा क्रमांक व पुणे शहर विभागात ५ वा क्रमांक मिळवला आहे. याबद्दल या दोघांचेही असोसिएशनतर्फे हार्दिक अभिनंदन.

आपल्या डोंबवली येथील एक सभासद सौ.अनघा अनंत विद्वांस यांनी श्रीमद्भगवद्गीतेचे अठराही अध्याय मुखोद्गत केले असून श्रृंगेरी येथील श्री जगद्गुरु शंकराचार्य महासंस्थानतर्फे घेण्यात येत असलेल्या परीक्षेत त्या प्रथम क्रमांकाने उत्तीर्ण

झाल्या. त्याबद्दल त्यांना रु.२१,०००/- चे बक्षीस श्रृंगेरी मठाचे शंकराचार्यांचे हस्ते देण्यात आले. या दैदिप्यमान यशाबद्दल सौ.अनघाताईंचे हार्दिक अभिनंदन. त्यांना श्रृंगेरी मठातर्फे गीतापठणाचे वर्ग घेण्याची परवानगीही मिळाली आहे. आपल्या संवाद मासिकातर्फे घेण्यात येत असलेल्या लेख-स्पर्धेतही त्यांना बक्षिस मिळाले होते. विशेष म्हणजे त्यांनी वरील बक्षिसाच्या १० % रक्कम असोसिएशनला देणगी म्हणून दिली आहे. याबद्दलही असोसिएशनतर्फे त्यांचे मनःपूर्वक आभार.

आपले डोंबिवली येथील एक सभासद श्री.सुभाष व्यवहारे यांचा नातू (मुलाचा मुलगा) चि.अमेय समीर व्यवहारे हा इयत्ता ४ थी च्या शिष्यवृत्ती परीक्षेत ८६% मार्क्स मिळवून पुणे जिल्ह्यात १२ वा व शाळेत ३ रा आला. त्याबद्दल चि.अमेयचे असोसिएशनतर्फे हार्दिक अभिनंदन.

आपले मुंबई येथील एक सभासद श्री.सुधाकर शंकरराव पाठक यांचा नातू (मुलीचा मुलगा) चि.धनंजय मंदार मेहेंदळे हा मार्च २०१४ च्या दहावीच्या परीक्षेत ९५% गुण मिळवून उत्तीर्ण झाला. या बद्दल चि.धनंजयचे असोसिएशनतर्फे हार्दिक अभिनंदन.

आपले डोंबिवली येथील एक सभासद श्री.रविंद्रनाथ टिळक यांचा नातू चि.विभव हा 'चंद्रकांत पाटकर विद्यालय, डोंबिवली' येथे इयत्ता ५ वीत शिकत आहे. त्याने नुकत्याच झालेल्या पूर्व माध्यमिक शिष्यवृत्ती परीक्षेत भरघोस यश संपादन करून ठाणे शहर विभागात गुणानुक्रमे ९ वा क्रमांक मिळवला आहे व शिष्यवृत्ती मिळवली आहे. त्याबद्दल चि.विभवचे असोसिएशनतर्फे हार्दिक अभिनंदन.

आपले नाशिक येथील एक सभासद श्री.दिवाकर केशव शेरीकर यांचा मुलगा चि.ओमकार याने निरमा युनिव्हर्सिटी, अहमदाबाद येथून फार्मसी या विषयातील 'Study of degradation behaviour of some Active Pharmaceutical Ingredients' या विषयावर डॉ.प्रीती मेहता यांच्या मार्गदर्शनाखाली प्रबंध लिहून Ph.D. मिळवली आहे. त्याबद्दल चि.ओमकारचे असोसिएशनतर्फे मनःपूर्वक अभिनंदन व भावी वाटचालीसाठी शुभेच्छा.

आपल्या स्वामगाव येथील एक फॅमिली पेन्शनर सभासद श्रीमती सुनंदा प्रभाकर दिगंबर ह्यांची सुकन्या सौ.स्मिता चौधरी (पुणे) यांनी संगीत क्षेत्रात प्राविण्य मिळवले असून या क्षेत्रातील अनेक पुरस्कार प्राप्त केले आहेत. त्यांनी शाळांमधून संगीत शिक्षिका म्हणून बरीच वर्षे कार्य केले आहे. त्यांचे माहेरी व सासरी संगीतप्रेमी वातावरण असल्याने त्यांना सतत प्रोत्साहन मिळत गेले. त्यामुळे त्यांनी संगीत क्षेत्रात उल्लेखनीय अशी कामगिरी केली आहे. तसेच संगीत क्षेत्रातील अनेक दिग्गज कलाकारांबरोबर गाण्याची संधी मिळाली आहे. सौ.स्मिता चौधरी यांच्या संगीत क्षेत्रातील या गौरवास्पद कामगिरीबद्दल त्यांचे असोसिएशनतर्फे हार्दिक अभिनंदन.

- सेक्रेटरी

Late Shri. N. S. Kulkarni

(DOB - 26-08-1934 - Expired on - 13-09-2014)

श्री. नरसिंह शे. कुलकर्णी यांचे दि.१३.०९.२०१४ रोजी सायंकाळी दुःखद निधन झाले हे कळवण्यास आम्हास तीव्र दुःख होत आहे. १९७६ साली त्यांनी स्टेट बँकेत प्रोबेशनरी ऑफिसर म्हणून प्रवेश केला व 'चीफ जनरल मॅनेजर' या पदावर घाना (आफ्रिका) येथे कार्यरत असतांना वयाची ६० वर्षे

पूर्ण झाल्यावर सेवानिवृत्ती स्विकारली. निवृत्तीनंतर त्यांनी आपल्या असोसिएशनच्या कामात लक्ष घालायला सुरुवात केली. जून १९९६ ते जुलै १९९९ या तीन वर्षांच्या काळात त्यांनी आपल्या मुंबई सर्कल असोसिएशनचे अध्यक्षपद, तसेच आपल्या पेन्शनर्स फेडरेशनचे अध्यक्षपदही भूषविले. उमदा स्वभाव, चिकित्सक वृत्ती, एखाद्या प्रश्नाच्या मुळापर्यंत जाऊन उकल करण्याची चिकाटी, प्रचंड वाचन, उत्तम वक्तृत्व आणि रसिकता या सर्व गुणांनी श्री.कुलकर्णी सर्वांना आकर्षित करून घेत असत. ते शाळा-कॉलेजमध्ये हुषार विद्यार्थी म्हणून गणले जात होते. शालांत परीक्षेत त्यांनी त्यावेळी मानाच्या समजल्या जाणाऱ्या 'जगन्नाथ शंकरशेठ व दक्षिणामूर्ती शिष्यवृत्त्या' पटकावल्या होत्या. त्यांना वाचनाची आवड असल्याने त्यांनी स्वतः विकत घेतलेल्या अनेक विषयांवरील असंख्य पुस्तकांचा संग्रह त्यांचे घरी त्यांनी एखाद्या ग्रंथालयासारखा सांभाळला आहे.

त्यांच्या निधनाने आपण एका मार्गदर्शकाला मुकलो आहोत. त्यांच्या कुटुंबीयांच्या दुःखात आम्ही सहभागी आहोत. त्यांच्या आत्म्याला शांती मिळो ही आमची त्या जगन्नियंत्याकडे प्रार्थना.

- सेक्रेटरी

(वरील फोटोत - फेडरेशनच्या बांद्रा (मुंबई) येथील गव्हर्निंग बॉडी मीटिंगमध्ये

(डावीकडून) श्री.एम.एन.दांडेकर हे श्री.एन.एस.कुलकर्णी यांचेशी हस्तांदोलन करीत असतांना. उजवीकडे श्री.संधानकृष्णन)

S.B.I.Pensioners' Association (Mumbai Circle), Pune Biennial Elections of the Circle Office Bearers - Results

We are pleased to inform the members that during the Annual General Meeting held at Pune the following members were declared elected unanimously for the post mentioned against their names.

President	-	Shri. Sadashiv B. Gokhale
Secretary	-	Shri. Vilas V. Gandhe
Joint Secretary	-	Shri. Sudhir M. Pawar
Treasurer	-	Shri. Dattatray A. Kulkarni

We congratulate the above members for their election as Circle Office Bearers. As advised earlier the Presidents of all the Zonal Sub-centres are ex-officio Vice-Presidents of the Circle Association. When the results of the elections of all the Zonal Sub-Centres will be advised to HQs, the names of the Circle Managing Committee members for the biennial period of 2014-15 & 2015-16 will be published in 'Samvad' in due course.

- Secretary

Shri. T. R. Rao

(Date of Birth - 10-8-1928)

One fine morning in June last, Shri. T.R.Rao, retired AGM from Bhubaneswar Circle, received a letter inviting him to the function arranged by our Bank on the occasion of 60th 'Bank Day' on the 1st July 2014. The invitation was extended to him at the instance of Shri.K.M.Trivedi, Chief General Manager, Bhubaneswar Circle of the Bank, stating there in as under :

"The Bank wishes to felicitate you for the immense contribution made by you to our Bank. Bhubaneswar Circle has come a long way to greater heights only because of hard work, vision and leadership of our veterans like you."

In presence of Shri.K.M.Trivedi, C.G.M., on 1-7-2014 Shri.Rao was felicitated at the hands of the Hon'ble Dr.S.C.Jamir, Governor of Odisha.

Shri Rao is founder President of S.B.I. Pensioners' Association (Bhubaneswar Circle). He was also General Secretary of that Association, for a long time. Progress of that Association was mainly due to efforts put in by Shri.Rao and his team. In 2003, more than 80% pensioners of that Circle were Members of that Association. During 19-01-2009 and 29-03-2012 he was Vice-President of the Federation of S.B.I. Pensioners' Associations. He was also Governing Body Member of the Federation during 20-04-1996 and 15-11-2005.

Our Association, in the past, had felicitated a few office Bearers of other Circle's Pensioners' Associations, whose work, in our movement, was noteworthy. One of them is Shri.T.R.Rao who was felicitated in the A.G.M. held at Solapur on 13-07-2007.

I wish him a long and healthy life.

8th September 2014

- B. G. Dandekar

Our Circle Association congratulate Shri.T.R.Rao for being felicitated by the Bank. We wish him a cheerful, healthy and long life.

- Secretary

Medical Check-up Camp

We have to advise that our **S.B.I. Naupada (Thane) branch has organized a Free Medical Check-up Camp**

with support from the **Fortis Hospital, Mulund (Mumbai)** and **our Mumbai Zonal Sub-Centre** to create health awareness amongst the senior citizens. The Free Health Check-up Camp has been **arranged at SBI Naupada Branch on 6th October 2014 from 3.30 pm onwards.** The Medical Check-up will be available to all the State Bank Pensioners also.

The following Tests will be done

- 1) Blood Pressure
- 2) Random Blood Sugar
- 3) Doctor Consultation
- 4) ECG (if advised by doctor)
- 5) Body Mass Index (BMI)

All the Bank's pensioners are requested to avail the facility.

- Secretary, Thane Unit

THREE DECADES
Federation of S.B.I Pensioners' Associations
Background and Formation

Pensioners of i) Presidency Banks, ii) Imperial Bank of India and iii) State Bank of India were receiving meagre pension for several years. They were not getting index linked Dearness Relief. Family Pension Scheme was not in existence. Management of the Bank never bothered to hear their grievances.

Shri.M.M.Budhraj, Mumbai, since 1967, use to write several letters to Bank for solving the grievances of his colleagues. But he never received any reply nor the grievances attended by the Bank. Therefore in 1972 an idea of forming an Association was first mooted out by Shri.Budhraj supported by his friends i.e. Shri.K.G.Rane and Shri. Tendulkar. Officers' Association (Mumbai Circle) provided to Shri.Budhraj a table and a chair etc. in their office. That time our Bank's Chairman was from Bank's cadre, hence Shri.Budhraj thought that he (i.e. - Chairman) will listen to the grievances of the Bank's Pensioners more sympathetically. He, therefore, asked for an appointment with the Chairman on several occasions. However, he was disappointed. Then one day he directly went to Central office (on 2nd floor of old building on Bank Street, Mumbai) and entered the cabin of the Chairman and gave him a letter stating therein the plight of the Bank's pensioners. However, he did not receive any reply. Thereafter due to illness and for want of active support from his colleague pensioners, the Association was short lived.

In 1973 similar efforts were made in Ahmedabad, by Sarvashri C.B.Bankley and V.D.Mehta. I understand that, that Association was also short lived.

Shri.R.M. Bajwala and Shri.R. Y.Kane, Pensioners from Pune, decided to form the Association. They discussed the idea with other pensioners, i.e. Sarvashri L.N.Pabalkar, C.S.Mehendale, G.G. Vaze and others, who were interested in forming an Association. Finally, an informal Meeting of pensioners was called on the 17th February 1974. This Meeting was attended by 21 pensioners. Subsequently, on the 19th September 1974, a draft of the constitution prepared on the lines of the constitution of Ahmedabad unit, with suitable changes, was adopted. However, that time it was a non-registered body. In that Meeting following Office-Bearers were elected :-

Shri L.N.Pabalkar	-	President
Shri C.S.Mehendale	-	Vice-President
Shri R.M.Bajwala	-	Secretary
Shri R.Y.Kane	-	Jt. Secretary
Shri G.G. Vaze	-	Treasurer

This is how the Mumbai Circle Association was established on 19-09-1974 and this is the first State Bank Pensioners' Association in India, which is in force.

Mumbai Circle Association struggled for solving following issues :-

- a) The Association requested the Bank to pay Gratuity as per 'Payment of Gratuity Act 1972', which came into force on the 16th September 1972. The Bank, however, wanted an exemption from the provisions of the Act, but the Govt. did not approve the Bank's proposal. In spite of this, Bank was not willing to pay the Gratuity. However, the Association indicated that now the issue will be taken up in the Court. In view of this in 1977 the Bank agreed to pay the amount of Gratuity. However, the implementation was delayed. After receipt of Gratuity amount, the Association claimed compound interest @ 9% p.a. Bank did not agree to this demand of the Association. In view of the above, cases were filed in Bombay and Nagpur Bench of High Court by individual pensioners supported

by the Association. Therefore, the Bank as a compromise agreed for payment at compound interest @ 9% p.a.

- b) Refund of contribution of Pension Fund recovered only from officers during 1-07-1955 to 31-03-1968. For this, Association was required to file a Writ in Bombay High Court which was decided on 19-07-1983 in favour of the Association.
- c) Bank paid the pension fund contribution as stated above with interest @ 5% p.a. Association requested for interest @ 9% p.a. However the Bank declined. Again the Association filed the Writ in Bombay High Court and the verdict was in favour of the Association. (For detailed information please refer "Samvad" for Sept. 2013)

The above achievements of the Mumbai Circle Association gave a loud message to all pensioners of the Bank in the county that there is an organization which was taking care of pensioners grievances.

Formation of Federation on 23-09-1984

The idea of forming a Federation of the existing Associations was of Sarvashri L.N.Pabalkar, P.P.Erande, and M.L.Kolhekar. A decision was mooted firstly in the General Body Meeting of Indore Unit (i.e.- M.P. Association) held on the 18th August 1983. In this meeting the work of preparing draft constitution of the proposed Federation was entrusted to Shri M.L.Kolhekar.

For the above work a special Meeting was arranged at Pune in February 1984. The Meeting was held at the residence of Late Shri.L.N.Pabalkar which was attended by Sarvashri M.L.Kolhekar, (Indore), N.R.Rao, (Hyderabad), N.D.Ranganathan, (Chennai), & A.K.Halder, (Kolkata).

Delhi Circle Association agreed to host the function of inauguration of the Federation. It was decided to hold the function on 23-09-1984. Inauguration was done by Shri B. Bhattacharyya, Chief General Manager, Delhi Circle.

Delegates from Ahmedabad, Pune, Hyderabad, Chennai, Kolkata, Indore, Varanasi, Lucknow, and Chandigarh Associations attended the Meeting. Notable personalities of the Bank viz. Shri S.P.Puri (Ex.M.D), H.C.Sarkar (Ex.MD & Chairman, Bank of India), R.L.Magon (Ex-Secretary & Treasurer), M.D. Dalal (Ex-S&T and Ex-Chairman, Hindustan Commercial Bank) took part in the deliberations. Shri.S.D.Varma (Ex-S & T) (Ex-Chairman, Allahabad Bank), President of Delhi Association presided over the function.

Shri S.D.Varma, President of the host Association received and garlanded all the dignitaries and had his welcome address.

Shri Bhattacharyya in his address assured that he would strive his best to do whatever is possible at a time when he is in the position. He further added "although I am in the active service of the Bank at the moment, I too will be joining the ranks of the pensioners in course of time".

After departure of the Chief Guest the business session started.

The draft of the constitution prepared by Indore Unit and approved by all other units was discussed and with certain amendments unanimously approved. Thereafter, following office bearers of the Federation were elected unanimously :-

Shri S. D. Varma	President	
Shri K. Natarajan	Vice-President, Pune	for Western Zone
Shri P. S. Santhanakrishnan	Vice-President (Chennai)	for Southern Zone
Shri B. P. Chatterjee	Vice-President (Kolkata)	for Eastern Zone
Shri M. L. Kolhekar	Vice-President (Indore),	for Northern Zone
Shri B. D. Mehta	Secretary	

Shri V. P. Maniktala Joint Secretary
Shri R. D. Madan Treasurer

One member each from representative Association was also unanimously elected to the Governing Body of the Federation. Their names are as under :-:

Shri M. D. Dalal	Delhi
Shri A. K. Halder	Kolkata
Shri M. M. Bijawargi	Indore
Shri N. D. Ranganathan	Chennai
Shri R. P. Malhotra	Lacknow*
Shri N. R. Rao	Hyderabad
Shri B. J. Kapadia	Ahmedabad
Shri R. K. Malviya	Varanasi*
Shri Padam Narain	Chandigarh
Shri S. G. Khare	Pune
Shri P. R. Chokalingam	Bangalore

*For U.P. there were two Associations hence 2 Members. However in course of time both were amalgamated and H.Qs. remained at Lucknow.

Shri S.P.Puri, Shri H.C.Sarkar and Shri R.L.Magon were chosen to be the patrons of the Federation and standing invitees to the meetings of the Federation.

Following decisions were taken in that meeting.

- i) The Federation should hereafter take up with Central Office, Trustees of the Fund and other Govt. Agencies matters / issues concerning the Pensioners
- ii) Individual cases of Members be taken up with the concerned L.H.O. by local unit, unless the case necessitates a reference to Central Office, in which event it will be pursued by the Federation.

The first Annual General Body Meeting of the Federation was held at Chennai, on the 8th December 1985.

In future articles, I intend to give important events, issues settled, names of Office Bearers / Members of Governing Body, dates and places of Meeting etc.

Our federation has now completed three decades of service. Thirty First year has started on 23-9-2014. Even now we (i.e. Federation) will not only continue but will struggle more to achieve our goals by negotiations or by legal recourse.

I am in this organization from 4-03-1990 to 19-01-2009 as Secretary (1 term), General Secretary (2 terms), Vice President (2 terms) and President (1 term) & thereafter as an Advisor from 19-01-2009 to 30-03-2012. Therefore, I thought I should place before you my memories (mostly based on records). If you like, I will say that I have not wasted my time and your time. Otherwise, forget but wait for more information.

Thank you for reading.

Thane
14th September 2014

B. G. Dandekar
(M) 9869043161

**We note with deep regret the sad demise of Shri.N.S.Kulkarni, former President of Mumbai Circle Pensioners' Association (1996-99) as also former President of our Federation (1996-99) on 13th September 2014 due to heart attack.
We pray GOD to give enough strength to his family to bear this loss.
MAY HIS SOUL REST IN PEACE**

On Federation Front**Developments in the Court Cases filed by our Federation pending in Delhi High Court****i) Writ Petition No.1875 of 2013 :-**

On 17th April 2014 although the above case was posted for final hearing, final arguments did not take place. On the day, another W.P. filed by one of the Bank's pensioners in Jharkhand High Court was transferred to Delhi High Court with the consent of the petitioners as per the order of the Supreme Court. Although the Supreme Court did not order for clubbing his W.P. with the above W.P. and also did not direct its posting to a Bench for decision within six months, the Delhi High Court unfortunately posted his W.P. to be heard along with the above W.P. The prayers made in his W.P. as also the Respondents are different. In his W.P. he has made only our Bank as the Respondent, whereas in the above W.P. of our Federation, the Government, R.B.I. and our Bank are the Respondents.

Our Federation has now filed two Interlocutory Applications - one in Delhi High Court seeking for a separate and early hearing of its above W.P. and another one in the Supreme Court seeking against clubbing of any other W.Ps covered by the Transfer Petitions pending before the Supreme Court. These I.As are expected to be heard shortly. As per the order dated 17-04-2014 of the Delhi High Court, the next hearing is posted to 25th September 2014. If the above I.A. is allowed by the Delhi High Court, the hearing may be advanced to an early date.

(Note : the prayers in both the Interlocutory Applications have been reproduced on the next page for information of the members).

ii) Writ Petition No.1931 of 2002 :-

The above W.P. filed by seven pensioners is posted regularly for final hearing. Our Bank submitted the details of our Pension Fund and the amount required for providing the relief sought in the above W.P. for the pre 1-11-1993 pensioners for payment of their pension at 50% of their last drawn pay. The Petitioners have also filed their affidavit in response to the affidavits filed by our Bank giving the details of the proposal submitted by our Bank in October 2002 to the Government recommending for payment of pension at 50% of pay uniformly on all pay scales. The final arguments are expected to take place soon.

(courtesy - 'Elders Voice'- Issue of August 2014, a monthly publication of Chennai Circle Pensioners' Association)

वर्षाकाल...

वाकले मेघ हे डोंगरमाथ्यावरती
सांगाया कानी गुपित मनातील
चातकापरी तू न्याहाळीला पथ ज्याचा
तो आला वेड्या आला वर्षाकाल ॥१॥
संपले दिवस ते उन्हामधी जळण्याचे
जीवनी तुझ्यातर आता सुखाचा थाट
तव जीर्ण तनुवर चढले हिरवा साज
अन् बसतील पानोपानी बुलबुल गात ॥२॥

ते उघड नयन जे अजून तू मिटलेले
की नको बघाया खालील कोरड माळ
फुलविल जयांना तृणांकुराने हिरव्या
तो आला वेड्या आला वर्षाकाल ॥३॥
तुज आनंदाचे वर्तमान कथिण्या आलो
मी एक तयाचा दूत अति लडिवाळ
व्हावेस सज्ज तू स्वागतास रे त्याच्या
बघ आला वेड्या आला वर्षाकाल ॥४॥

Interlocutory Applications filed by our Federation in respect of
Jharkhand High Court case

Prayer made in respect of Jharkhand High Court Case

It is most humbly prayed that this Hon'ble Court may graciously be pleased to :

- (i) allow this application and advance the date of posting of their W.P. for final hearing to an earlier date instead of on 25-09-2014;
- (ii) direct the Registry not to post Writ Petition No.2353/2014 transferred from Jharkhand High Court along with the present Writ Petition No.1875/2013 transferred from the Hon'ble Supreme Court;
- (iii) hear the Writ Petition No.1875/2013 for Final Hearing separately; and
- (iv) Any other relief which this Hon'ble Court deems fit and proper in the facts and circumstances of the case.

Drawn & Filed by
(E.C.Vidyasagar)

Advocate for the Applicants/ Petitioners

Place : New Delhi

Date : 25.07.2014

Interlocutory Applications filed by our Federation in respect of
Transfer Petitions

Prayer made in respect of Transfer Petitions

It is humbly submitted that this Hon'ble Court may graciously be pleased to :

- (i) allow this application;
- (ii) issue directions for hearing the W.P. 1875/2013 of Hon'ble Delhi Court (W.P.No.184/2011 transferred from this Hon'ble Court) without clubbing with or hearing together with any other W.Ps transferred to Hon'ble Delhi Court, in case this Hon'ble Court orders the transfer of the W.Ps covered by the above T.Ps to Hon'ble Delhi High Court;
- (iii) not to post any other writ petition along with W.P.No.1875/2013 of Delhi High Court for hearing and adjudication;
- (iv) issue an appropriate order to Hon'ble Delhi High Court to hear, adjudicate upon and to dispose of W.P.No.1875/2013 of Delhi High Court separately and independently and;
- (v) pass such other orders or further order as this Hon'ble Court may deem fit and proper in the facts and circumstances of the case.

Drawn & Filed by
(E.C.Vidyasagar)

Advocate for the Applicants/ Petitioners

Place : New Delhi

Date : 24-07-2014

IN THE HIGH COURT OF DELHI AT NEW DELHI
W.P.(C) 1875/2013

FEDERATION OF STATE BANK OF INDIA AND ORS. Petitioners

Through: Mr. E. C. Vidyasagar with Ms. Kheyali Sarkar, Advocates

Versus

THE UNION OF INDIA AND ORS Respondents

Through: Mr. Rajiv Kapur, Adv. for SBI.

CORAM:

HON'BLE MR. JUSTICE S. RAVINDRA BHAT

HON'BLE MR. JUSTICE VIPIN SANGHI

ORDER

08.09.2014

C.M. No. 14622/2014 (under Section 151 CPC by petitioner)

List on 25th September, 2014 for final hearing.

Counsel for the parties shall file brief synopsis not exceeding five pages at least one week before the next date.

S. RAVINDRA BHAT, J

VIPIN SANGHI, J

September 08, 2014

SPECIAL FESTIVAL OFFER,
FOR ALL YOUR INTERNATIONAL COURIER NEEDS
Universal Courier

We bring the universe at your doorstep

SINCE 1992

IATA CERTIFIED

An Organization run by SBI pensioners

Mr. J. N. Sethia & Mr. P. W. Kamerkar's next generation

Offering wide range of services for worldwide such as Express Courier, Airfreight Door to Door as well as Airport to Airport, Import/Export custom clearance & free pick-ups from anywhere in Mumbai.

Expertise in dealing with Foodstuff & personal effect shipments for worldwide.

Specialize for: UK, Dubai, USA, CANADA, and AUSTRALIA & AFRICA.

Contact: Mr. Biren Sethia - 9820338233, Mr. Mahesh Kamerkar - 9820316152,

Pushpendra Tiwari - 9870198118/9321026630 & Kajal - 8879140670

Landline: 022 - 26821072/74

E-mail: sales@ucglobal.com & mahesh.k@ucglobal.com

Website: www.ucglobal.com

HO: 1 & 2 Skylark, Next to Kamgar Kalyan Bhawan, Near BMC office, Azad Road, Andheri East, Mumbai - 400069

Appeal from State Bank Of India Empanelment of Officers / Employees retired from our bank as Marketing Consultants (MCs) without prejudice to their pension

It is one of the initiatives in the marketing front to increase our market share.

To improve our competitive edge in the market and to enable Circles double their Home Loan portfolio our retired officers / employees are engaged as Marketing Consultants (MCs) to source Home Loan applications, on a pilot basis. Few guidelines for empanelment of MCs are given as under:

Eligibility Criteria :

(i) Retired officers may be engaged for the purpose, without prejudice to their pension. Retired employees of the **clerical cadre may also be engaged** on a selective basis on specific approval by the Circle CGM. **The officers / employees who left the Bank's service under SBI VRS or who were dismissed/removed** from the Bank's service as a disciplinary measure **shall not be eligible.**

(ii) The engagement shall be **up to the maximum age of 65 years**, subject to other conditions regarding renewal of contract.

(iii) His commitment, diligence and integrity should have been excellent during his service in the Bank.

(iv) No punishment / penalty should have been inflicted on the officer / employee during five years of his service in the Bank preceding his retirement.

(v) Cases of CBI or other law enforcement agencies should not be pending against him.

(vi) The pensioner should be preferably a local resident of the area where the Branch / office to which he will report, is located.

(vii) The retired officers who have already been appointed as Channel Management Advisors by the Bank shall not be eligible for empanelment as Marketing Consultants concurrently.

(N.B. - For detailed terms etc. the interested pensioners are requested to contact the respective Regional Business Offices or Zonal Offices)

मोहाचे क्षण

तुझ्या निळ्या डोळ्यांच्या डोहातून मी,
प्रेमाचे माझ्या शिंपले वेचले
माझीया ओठांच्या क्षितीजावर तेव्हा
गुलाबी रंगाचे कारंजे उडाले
त्या अवीट प्रेमाच्या रंगात मी
काठोकाठ बुडूनिया गेले
गोड पारिजातकाच्या ताटवे फुलांचे
पानांपानांतून फुलले होते
नाजूक तुझ्या मिठीमध्ये सजणा
संपूर्ण विरघळून मी गेले होते
त्या मोहाच्या नशेत नकळत
सर्वस्व माझे तुला मी देऊन बसले

दिलीप अ. रेडकर, गोरेगाव (प)

फोन : २८७३५६९३

काश्मिर ते कन्याकुमारी : कुठेही, केव्हाही
स्टेट बँक कर्मचाऱ्यांकरीता डिलक्स सहली

केरळ बँकवॉटर्स	17975	9 दि.
केरळ-कन्याकुमारी-रामेश्वर-मदुराई	24975	12 दि.
राजस्थान-मेवाड-मारवाड	17975	10 दि.
सोमनाथ-द्वारका-गिरनार	11975	8 दि.
स्पेशल मध्यप्रदेश	27975	13 दि.
हैद्राबाद-रामोजी-श्रीशैल्य	12975	8 दि.
काशी-गया-प्रयाग-अयोध्या	13975	9 दि.
अंदमान (FIT)	23975	7 दि.

नेपाळ ★ भुतान ★ श्रीलंका ★ मॉरिशस
थायलंड ★ सिंगापूर ★ मलेशिया ★ ऑस्ट्रेलिया
१/२ दिवसीय सहली / वैयक्तिक आयोजन (FIT)
DISCOUNT upto 5000/- per couple for SBI Staff & Pensioners

दादर • ठाणे • बोरीवली 7303983399

राजन पाडलोसकर 9322231216

www.rajgurutours.com

‘कै.वासुदेव विठ्ठल गंधे व श्रीमती उमाबाई गंधे स्मृती पुरस्कार’

आपणास माहित आहेच की दि.२७ ऑगस्ट २०१४ रोजी पुणे येथे संपन्न झालेल्या ४० व्या वार्षिक सर्वसाधारण सभेमध्ये श्री.एम.टी.देशपांडे (नांदेड) व श्री.एस.बी.सटवे (नाशिक) या दोघांना प्रत्येकी रु.५००१/- चा ‘कै.वासुदेव विठ्ठल गंधे व श्रीमती उमाबाई गंधे स्मृती पुरस्कार’ अध्यक्षीय हस्ते प्रदान करण्यात आला. हा पुरस्कार आपले नवनिर्वाचित सेक्रेटरी श्री.विलास वासुदेव गंधे यांनी त्यांचे आई-वडिलांचे स्मृती प्रीत्यर्थ गेल्यावर्षी दिलेल्या रु.१,२९,९२९/- च्या देणगीच्या रकमेवरील व्याजामधून असोसिएशनच्या उत्कृष्ट कार्य केलेल्या दोन सभासदांना देण्याबद्दलची माहिती जानेवारी २०१३ च्या ‘संवाद’ मध्ये छापली होती. पुरस्काराचे हे पहिलेच वर्ष आहे. सभासदांच्या माहितीसाठी आम्ही कै.वासुदेव विठ्ठल ऊर्फ भैर्यासाहेब गंधे यांचा अल्प परिचय, तसेच सर्कल मॅनेजिंग कमिटीने मान्यता दिलेले या वर्षीचे पुरस्कार विजेते श्री.एम.टी.देशपांडे व श्री.एस.बी.सटवे यांचा अल्प परिचय पुढे देत आहोत.

- सेक्रेटरी

कै.वासुदेव विठ्ठल ऊर्फ भैर्यासाहेब गंधे यांचा अल्प परिचय

कै.वासुदेव विठ्ठल तथा भैर्यासाहेब गंधे यांचा जन्म दि. ३ ऑक्टोबर १९०० (विजयादशमी) रोजी जळगाव येथे झाला. खानदेशातील ते पहिले पदवीधर होते. कालांतराने त्यांनी B.T. व M.A. (संस्कृत) ह्या पदव्या मिळवल्या. सुरुवातीस जळगावच्या म्युनिसिपल स्कूल बोर्डचे ते प्रशासनिक अधिकारी होते. दोन वर्षांच्या अल्प काळात त्यांनी शिक्षणक्षेत्रात आमूलाग्र सुधारणा घडविल्या. १९३१ साली अवघ्या ११ विद्यार्थ्यांना घेऊन त्यांनी सार्वजनिक शाळेची स्थापना केली. त्यांच्या आग्रहाखातर वकिल, डॉक्टर इ. सुशिक्षित व्यक्ती विद्यार्थ्यांना विनामूल्य शिकवत असत. त्याचवेळी त्यांनी शिक्षण प्रसारण मंडळ, नंतर कन्याशाळा व आदर्श प्राथमिक शाळेची स्थापना केली.

कोणतेही काम आनंदाने करण्याची तयारी, बुद्धीकौशल्य, तसेच निस्पृहता, करारीबाणा अशा गुणांमुळे व त्याचबरोबर प्रेमळपणा, शिस्तप्रियता अशा असाधारण स्वभावामुळे अल्पावधितच शाळेची सर्वांगीण प्रगती झाली. ते बॅडमिंटन व क्रिकेट हे खेळही उत्तम खेळत असत. ते २४ वर्षे शाळेच्या उन्नतीसाठी झटले. शाळेच्या स्वतःच्या इमारतीचे भूमिपूजन त्यावेळचे मुंबई राज्याचे मुख्यमंत्री श्री.मोरारजीभाई देसाई यांचे हस्ते १९५४ साली झाले.

भैर्यासाहेब हे स्वातंत्र्य सैनिक, तसेच काँग्रेसचे कार्यकर्ते व गांधीवादी होते. जळगाव येथील स्वातंत्र्य चौकातील शीलालेखावरील ‘स्वातंत्र्य सैनिकांच्या’ यादीत त्यांचे दुसरे नाव आहे. १९३६ सालच्या फैजपूर काँग्रेसच्या अधिवेशनात व्यासपीठावर महात्मा गांधी यांचे शेजारी बसण्याचा त्यांना मान मिळाल होता. त्यावेळी पं.नेहरू, सानेगुरुजी यांच्या सहवासाचाही अलभ्यलाभ त्यांना मिळाला. ते कायम खादीचेच कपडे वापरत असत. संगीतची जाण असल्याने हौसेखातर ते कीर्तनसुद्धा करीत असत.

दि.१३ जून १९५५ रोजी अवघ्या ५५ व्या वर्षी हृदयविकाराच्या तीव्र झटक्याने त्यांची जीवनज्योत मालवली. त्यांच्या निधनानंतर त्यांच्या पत्नी श्रीमती उमाबाई गंधे यांनी आपल्या १ ते ७ वर्षे या वयोगटातील ४ मुलांना अत्यंत हलाखीच्या परिस्थितीत वाढविले व मानाने जीवन जगण्यासाठी सक्षम केले. त्या काळात पेन्शन, विमा इत्यादी प्रकारची मदत मिळाली नाही. त्यानंतर ११ वर्षे घरात कमावणारे कोणीही नव्हते.

कै.भैर्यासाहेब गंधे यांच्या माजी विद्यार्थ्यांनी देणग्यांद्वारे निधी गोळा करून त्यांच्या स्मरणार्थ अंदाजे ९०० व्यक्ती बसू शकतील असे बहुउद्देशीय सभागृह बांधले. त्याचे उद्घाटन १९९३ साली ‘करवीर पीठाचे’ जगद्गुरु श्री.शंकराचार्य भारती यांचे शुभहस्ते झाले.

कै.भैर्यासाहेब गंधे यांच्या निधनाला यंदा ५९ वर्षे पूर्ण झाली. त्यांनी सुरू केलेल्या शिक्षण प्रसारक मंडळाचा आज वटवृक्ष झाला आहे. या वृक्षाच्या फांद्या - ५ शाळा व ३ बालवाड्या अशा स्वरूपात रुजल्या आहेत व ह्या शिक्षण संस्थांमधून सध्या सुमारे ७५०० विद्यार्थी शिक्षण घेत आहेत. या सर्व शाळा त्यांची आठवण म्हणून जळगावमध्ये मोठ्या दिमाखाने कार्य करीत आहेत.

यंदाचे मानकरी :**श्री. एम.टी. ऊर्फ अण्णा देशपांडे - नांदेड**

श्री.मल्हार त्रिंबकराव तथा अण्णा देशपांडे यांना संपूर्ण मराठवाड्यात ‘एम.टी.अण्णा’ याच नावाने ओळखतात. कारण, त्यांची सर्वसमावेशक कार्यशैली व परोपकारी स्वभाव. त्यांनी नुकतीच वयाची पंचाहत्तरी पार केलेली आहे. बँकेतून ६० वर्षे पूर्ण झाल्यावर निवृत्त होऊनसुद्धा त्यानंतर आपल्या असोसिएशनच्या कामात स्वतःला झोकून देऊन नांदेड, परभणी, हिंगोली व लातूर या चारही जिल्ह्यातून पेन्शनर्स असोसिएशनची १००% मॅबरशिप करून दाखवली. बँकेच्या कार्यकाळात त्यांनी

अनेक ठिकाणी शाखाधिकारी म्हणून काम केले. तसेच नांदेड रिजनल ऑफिसमध्ये ऑफिस मॅनेजर या पदांवर त्यांनी यशस्वीपणे काम केल्यावर जानेवारी १९९९ मध्ये ते निवृत्त झाले. नांदेड येथे रिजनल ऑफिसमध्ये असतांना त्यांनी बँकेच्या ऑफिसर्ससाठी 'ट्रॅनिडिट हाऊस' सुरू करण्यासाठी खूप परिश्रम घेतले. त्यामुळे अजूनही त्या गेस्ट हाऊसला 'एम.टी.अण्णांचे गेस्ट हाऊस' म्हणून ओळखले जाते. सध्या ते आपल्या औरंगाबाद झोनचे उपाध्यक्ष म्हणून काम पहातात. विशेष म्हणजे असोसिएशनचे काम करत असतांना ते मराठवाड्यात सर्व ठिकाणी सभेसाठी वा अन्य कामासाठी स्वखर्चाने जातात. आतापर्यंत इतक्या वर्षात त्यांनी कधीही प्रवास खर्चाची बिले क्लेम केली नाहीत. सभासदांचे अनेक प्रश्न सोडविण्यासाठी त्यांनी खूप मदत केली आहे. त्यामुळे सर्वजण त्यांना खूप मानतात.

अशा या निरलस वृत्तीने कार्य करणाऱ्या आपल्या लाडक्या कार्यकर्त्यांचे नाव 'कै.वासुदेव विठ्ठल गंधे व श्रीमती उमाबाई गंधे' स्मृती पुरस्कारासाठी असोसिएशनच्या केंद्रिय कार्यकारिणीने निश्चित केले हे कळल्यावर मराठवाड्यातील सर्व सभासदांना खूप आनंद झाला. यानिमित्त श्री.एम.टी. अण्णांचे मनःपूर्वक हार्दिक अभिनंदन व त्यांचे पुढील आयुष्य आनंदाचे, सुखसमाधानाचे व आरोग्यपूर्ण जावो ही शुभेच्छा.

- ना.के.जोशी, सेक्रेटरी, औरंगाबाद झोन

श्री.सूर्यकांत बापुराव ऊर्फ अप्पा सटवे, नाशिक

श्री.सूर्यकांत बापुराव तथा अप्पासाहेब सटवे यांचे नाव संपूर्ण नाशिक जिल्ह्यात माहित नाही अशी व्यक्ती शोधून सापडणार नाही. याला कारण त्यांचा स्वभाव. अत्यंत मनमिळावू, अजातशत्रू व सर्वांना वेळीअवेळी सतत मदतच करणे हे त्यांचे वैशिष्ट्य. अगदी नोकरीत असतांनाही आणि निवृत्त झाल्यावरसुद्धा. खरे म्हणजे ते माणूसवेडे. ते राहतात त्या स्टेट बँक कॉलनीत व आसपासच्या परिसरात, तसेच नाशिकरोड, देवळाली परिसरात त्यांचे अनेक परिचित आहेत.

१५ जुलै १९३३ ला वाई (सातारा) येथे त्यांचा जन्म झाला. पण त्यांचे कार्यक्षेत्र नाशिक बनले. देवळाली कॅम्प (नाशिक) ब्रँच येथे कॅशिअर म्हणून स्टेट बँकेत लागले. व आपल्या उत्तम कामाच्या जोरावर १९७२ मध्ये हेड कॅशिअर म्हणून प्रमोशन मिळवले. अहमदनगर, मुंबई, जामखेड, निलंगा, शिरपूर, पारोळा, नाशिक रोड व नाशिक मुख्य शाखा इत्यादी विविध ठिकाणी बँकेतील कार्यकाळात बदल्या झाल्या तरी बँकेच्या कामात कधीही कसूर न करता सतत बँकेच्या कार्याची व्याप्ती कशी वाढेल याची सतत काळजी घेतली.

३१ जुलै १९९३ रोजी वयाची ६० वर्षे पूर्ण झाल्यावर निवृत्ती घेतल्यावरसुद्धा घरी स्वस्थ न बसता कै.भास्करराव गद्रे यांच्या प्रोत्साहनामुळे पेन्शनर्स असोसिएशनच्या कामात स्वतःला झोकून दिले. व पेन्शनर्सचे प्रश्न सोडविण्यास प्राधान्य दिले. या काळात त्यांना श्री.मधुकर रानडे, श्री.शामराव भणगे, श्री.शरच्चंद्र चौधरी, श्री.वामन बेळे, श्री.बच्छाव, श्री.गायकवाड इत्यादी कार्यकर्त्यांचे अनमोल सहकार्य लाभले. त्यामुळे नाशिक युनिटने पुणे झोनमध्ये सर्वाधिक सभासद नोंदणी करून सतत प्रथम स्थान राखले. १९९३ पासून २०११ पर्यंत ते असोसिएशनच्या कार्यात अक्टिव्ह होते. त्यानंतरसुद्धा आजही ते सभासदांना मार्गदर्शन करीत असतात.

घरच्या आघाडीवर त्यांच्या सुविद्य पत्नि सौ.मंगलाताई यांचे पूर्ण सहकार्य आहेच. शिवाय महिला मंडळाच्या अध्यक्षा या नात्याने, तसेच आमदार सौ.निशिगंधा मोगल संचलित पतसंस्थेमध्ये संचालक मंडळाच्या सदस्या म्हणून सामाजिक कार्यात सौ.मंगलाताई कार्यरत असतात. समाजसेवेचा वसाच जणू सटवे दाम्पत्याने घेतला आहे. आपल्या नाशिक युनिट मार्फत अनेक सामाजिक उपक्रमातून युनिटला त्यांनी एक सांस्कृतिक चेहरा मिळवून दिला आहे. अशा या हरहुन्नरी कार्यकर्त्यांचा गौरव 'कै.वासुदेव विठ्ठल गंधे व श्रीमती उमाबाई गंधे स्मृती पुरस्कार' देऊन होत आहे हे ऐकल्यावर संपूर्ण नाशिक जिल्ह्यातील सभासदांना अतिशय आनंद झाला व अप्पा सटवे यांचेवर कौतुकाचा वर्षाव झाला. हा पुरस्कार मिळाल्याबद्दल श्री.अप्पासाहेब सटवे यांचे मनःपूर्वक अभिनंदन व श्री. व सौ. सटवे यांना शुभेच्छा व उभयतांना आरोग्यसंपन्न व दीर्घायुष्य लाभो ही प्रार्थना.

- शरच्चंद्र चौधरी, नाशिक

अभिनंदनीय

आपले सोलापूर येथील सभासद श्री.लक्ष्मण दशरथ जगताप हे निवृत्तीनंतर समाजकार्यात कार्यरत असून त्यांना गुणवंत कामगार हा पुरस्कारही मिळालेला आहे. ते राष्ट्रवादी काँग्रेस पक्षाचे स्थानिक पदाधिकारी असून त्यांच्या पक्षातर्फे नुकतेच त्यांनी कामगारांसाठी एक मोफत आरोग्य तपासणी व रक्तदान शिबीर आयोजित केले होते त्यात २०० कामगारांनी भाग घेतला होता. श्री.जगताप यांच्या या सामाजिक कार्याबद्दल असोसिएशनतर्फे हार्दिक अभिनंदन व पुढील वाटचालीबद्दल शुभेच्छा.

SHAPING CHARACTER

Character is shaped from the embryonic stage. If a mother carries tension or stress, it has effect on the child yet to be born. When a child is born, the baby cries due to stress of coming out from the protected stage. But, the whole family smiles. The same child, if developed well in character and the way of life, will be smiling while leaving the world but more persons will weep.

HOME ATMOSPHERE

When I phone a friend and his son receives the call, it is difficult to recognise whether the son is speaking or his father. Children pick up many habits of parents. If a call is received by somebody at home or boss in office and if receiver is unable to talk, it is not correct to say that the person is not at home or in the office as the case may be. The family members or office assistants learn to tell lie. It is proper to say that the person is busy and unable to talk and call will be returned after, say, half an hour or so or request the caller to telephone later. When I was in the International Division at the Corporate Centre of the SBI, I used to get calls from CEO's of our foreign Branches in the night over 20 years back, I had told my son to say that I was doing exercise when I was meditating as I didn't want to give publicity to meditation then (when it was not a common practice as it has picked up now). When the CEO of the Chicago Branch was told like this while calling me later he asked what type of exercise I was doing in the night when I explained to him that I didn't want to give publicity to my meditation, which certainly is an exercise.

Parents' behaviour with each other, their view of the child and their relations with others have lasting effect on development and character formation. God has created good and evil which is necessary in life. Only good will not be sustainable! But, just like we need pickles & chutneys with sweets in food balanced behaviour can have some minor conflicts! Parents should endeavour to have balanced behaviour which will have lasting effect on children. One should not comment with negative approach with children saying that they are bad or not intelligent etc. It is harmful and has lasting effect. In fact, it is advisable to say that they would do well when efforts are made, even if any child appears dull. The positive way will enable children to achieve successful qualities. There is a book on the stories of failed students who achieved greatness. Mahatma Gandhi, Sir Winston Churchill, Einstein, Lokmanya Tilak, Professor N.S. Phadke are some of them. Their journey of life continued and they became famous.

COMPASSION AND EMPATHY

Compassionate & positive outlook in life is important. Those who don't possess compassion should try to have it for someone else and pray 'God, make me compassionate' till it becomes a part of life. Empathy is another quality we should possess. We should place ourselves in the situation of someone else to realise his problem. Once I remember a day when traditionally people play colours after Holi festival on previous night. Son of my neighbour was a little over one year age and eunuchs planned to visit his house to embarrass & extract money. Merely giving money is alright but facing the problem they create is difficult. Besides, once they enter the building problems are created to all householders. Hence, I locked the entrance door to our wing of the building. A visitor had come to our building though one should avoid coming when playing colours was the main activity till after lunch. While he was leaving, he was annoyed as the door of the wing was locked though it was opened within a couple of minutes. The family he visited was also annoyed. I could not understand the reason as the gate was opened without delay and closed again. But we have to learn to face small problems for a right action to develop our character.

VALUE OF ART AND CULTURE

We learn values at home, school, college & generally in environment in which we live. Music, art & culture should also be there where we advance in life. Fortunately, I had an opportunity to listen classical music of Bharat Ratna the late Pandit Bhimsen Joshi in the Fergusson College. We would have our annual social gathering where we had an opportunity to participate in cultural programmes, one act plays etc. I used to be in demand to guide my juniors in the two adjacent homes. The teachers were good & two of them were hospitable at home, showed affection and encouraged me.

In the second half of the nineteenth century, John D. Rockefeller was the richest man of the USA & the World. But, he was not happy and thought of committing suicide. His friend advised him in 1894 to meet Swami Vivekananda in Chicago. Swamiji advised him that for the peace of mind Rockefeller should help poor and needy etc. for proper use of wealth possessed by him as its custodian. The Rockefeller Foundation was established to undertake research in medicine, engineering & higher science subjects benefited mankind immensely all over the world which still continues to provide the services.

ANYBODY CAN BE KARMA YOGI

We should choose our attitude to like the role in life assigned by the Lord in the stage of the world created by Him and play it positively without expecting fruits. (Hates & aversion also bind us to the concerned persons). That is Karma Yoga. Vivekananda has described karma yogi house wife and butcher achieving powers like yogi saints in his book. The butcher was doing the task as a source of livelihood honestly but he himself was a vegetarian. These are good examples of loving any task given by the Lord and achieving success. Lahiri Mahashaya was a house holder yogi who could bring to life a dead person.

CONCLUSION

Having good positive atmosphere at home and building good relationships with relatives and friends are important factors in character development of the next generation. We should choose our attitude to be happy in given situation. Compassionate & ethical approach and contributing something for the benefit of poor and needy are important factors.

- **S. V. Naik**, Andheri (E), Mumbai-69;
Cell # 09821127616

नाते आकाशाचे

अदृश्य तरी चिवट रेशमी
धागे स्नेहाचे ।
धरतीशी हे अतूट जडले
नाते आकाशाचे ॥
उचंबळे भूहृदयी सागर
विधुबिंब पाहणी ।
क्षितिजावरी आकाश जातसे
धरेत सामावणी ॥
स्थान सोडण्या अपुले उत्सुक
बिंदू चराचराचे ।
भूमीवरच्या स्थिर पावलां
आंस पंखांची ॥

अधांतरीच्या झोपाळ्यांना
ओढ पावलांची ॥
आहे त्यातच समाधान कधी
नाही कोणाचे ।
पाण्यावरची वाफ जातसे
उंच उंच उडणी ।
पर्जन्याच्या धारा येती
शोधित वेगें धरणी ॥
आकाश सुखावे हुंकार घेऊनी
तूम धरतीचे

९/१३

सौ.उज्ज्वल ब्रम्हांडकर, मुंबई

We reproduce the following article already published in February 2013 issue for information of members

CSPPC

Centralised Staff Pension Processing Cell

During the Annual General Meeting of our Mumbai Zonal Sub-Centre, which was held on 8th February 2013 at Shivaji Mandir (Dadar), Mumbai, a 'Slide Show' was arranged by Corporate Centre, Mumbai, regarding processing and payment of Staff Pension at CSPPC (Kolkata) w.e.f. May 2012. This function was being handled by HRMS at Mumbai. The show contained slides showing the various functions at LHO level as well as CSPPC (Kolkata) level. The process of payment of pension will be fully automatic in a course of time. Shri.Chintamani P. Mulye, Manager, PPG Dept, Corporate Centre, Mumbai, presented the slide-show and explained the details about functioning & processing of pension-payment at Branch level/ at LHO level and at CSPPC (Kolkata) level in a lucid manner. The slide-show was appreciated by all and for this, our Association is thankful to Shri.C.P.Mulye and Corporate Centre, Mumbai for educating the pensioners.

The show also contained the information about how a pensioner can access his pension account, see & download his pension slip, furnish 'Investment' details to the Bank through the portal without going to the Branch. Of course, for this, pensioner needs a computer and an Internet connection at his residence and knowledge about how to operate it. This does not mean that, those who do not have computer and internet connection at their residence, can not get their Pension Slip and furnish Investment details to the Bank. For this purpose, **any pensioner / family pensioner can go to the pension-paying branch, approach Branch Manager / authorised official and get his 'Pension Slip' and furnish 'Investment details to the Bank.** The slide-show was very useful. We reproduce hereunder the important information given in the slides which we presume will be useful to all who could not attend the AGM at Mumbai and witnessed the slide-show. The show contained following information.

What is the Role of the Branch?

The following functions can be performed at the Branch level by an authorised official by accessing various menu items described hereunder.

- 1) **Submission of Life Certificate** : Pensioner will have to go to his pension-paying branch or **any Branch** in person for furnishing 'Life Certificate' **in November every year** in prescribed form. (The relative e-Circular along with proforma of Life Certificate is printed / reproduced in 'Samvad' for the month of July 2011 and all the issues of Samvad are available on our web-site). When Life Certificate is obtained at branch level, the fact should be noted under respective menu and authorised by the branch official.
- 2) Pensioner can furnish his '**Investment' details in writing** by going personally to the pension-paying branch or by filling the details in the proforma given by the Bank by accessing the 'Pensioner portal' as mentioned above. For accessing the 'Pensioner-portal' the pensioner has to register himself on the Bank's website : <https://www.sbi.co.in/sbipension/user.htm>. The proforma containing 24 items of 'Investment' details required under the Income-tax Act can be accessed and downloaded by the Branch official by going to the respective 'Enquiry Menu' and should be obtained under signature of the pensioner and uploaded in the system by filling-in respective items/columns by the Branch official under his 'authorization'.
- 3) Pensioner can get his '**Pension slip**' every month at his pension-paying branch. The authorised official at the branch can generate his pension slip and give it to the pensioner. If the Pensioner is a registered user of pensioner portal, then he can get printout of his pension-slip if he has got printer at home

- 4) The amount of Income-tax deducted as per the Income-tax Rules has to be deposited by the Branch Manager with NSDL within 7 days.
- 5) At pension-paying branch level, the non-financial data like - permanent and mailing address, PAN and e-mail address can be entered / modified by the authorised official.
- 6) In case the **Death of a pensioner** is reported in writing (supported by 'Death certificate' issued by authorised Municipal official) the '**date of death**' should be noted against the relative column in pensioner's HRMS portal in respective 'DOD' menu by an authorised official at the branch who should report the '**Death**' (through 'DOD' Menu) to Local Head Office for their information and necessary action.

What is 'Enquiry' Menu' and how to access it ?

For this, the **Provident Fund Index number** of a pensioner is required which can be entered by the Branch official in 'Enquiry' menu provided in the system. Once this Prov. Fund number is entered, the Master details of a pensioner can be accessed by selecting the respective menu items.

The 'Menu' contains (i) Master Details; (ii) Family Details; (iii) Transaction Details; (iv) Certificate Details; (v) Modification Details; (vi) Commutation Details; & (vii) Revision Details.

For getting details and / or changing the same, if required, the above menu can be accessed by the authorised Branch official.

Form 16 : This is a 'Certificate' issued by the Branch official in a prescribed form under the Income-Tax Rules at the end of the financial year to each 'Assessee' (in this case - the pensioner) giving details of total amount of pension paid, Income-tax deducted, if any, etc.

Form 24 Q : This is a proforma of 'Quarterly Statement' to be submitted by the Branch Manager/ authorised official of the Branch to the respective Income-tax Office. This is called 'TDS Projection Report'.

There are various 'Reports' which can be viewed at (i) Branch level; (ii) CSPPC level; and at (iii) LHO level.

Please note : (1) For 'online' submission of 'Investment Declaration Form' with the help of computer at home, no authorization is required. It can be modified by the pensioner himself. (2) Pensioner can view his pension slip every month and get a printout, if he has got printer at home. (3) Please check the 'Date of submission of Life Certificate' on the pension slip in the next month after submission in November every year. This will facilitate pensioner to know whether the 'Life Certificate' furnished by him in the branch has been uploaded by the Branch in time.

New Arrivals : This menu is provided (1) to modify the 'Handicapped Flag' where relationship is 'son/ daughter' and type is 'family'; (2) to modify the average salary, if wrongly entered; (3) to modify the permanent address of the pensioner, if changed. Menu is also provided for the CSPPC to modify the permanent address of the pensioner, if changed and the facility has been given to send the pension-slip via e-mail to those who have registered their e-mail ids (i.e.- e-mail address) with the Bank.

How to access 'HRMS' portal for Retired Employees and How to use it :

Since transfer of 'Pension' work to CSPPC Kolkata, the Bank has introduced **new** 'Pensioner Portal' (as mentioned in its e-Circular No.:CDO/P&HRD-PPFG/22/2012-13 dt. 25th July 2012 which is printed in 'Samvad' for the month of August 2012). The Bank has introduced a new web-portal which can be accessed by typing the following 'link' in your computer browser.

<https://www.sbi.co.in/sbipension/user.htm>

Those who were already using earlier 'HRMS' site need not again register as 'new user' with this

new portal. They can get access with the same user-id (i.e. your own Prov. Fund Index number) and the same password. **But those who are 'New User' must go through the registration process** (which is very simple) **and register themselves with the new web-portal.** You will have to enter in the system your Mobile number, which will be registered with the Bank. Because, Bank can contact the pensioner, if need arises.

If you were not using erstwhile HRMS portal, then you will have to register for getting access to the new HRMS Pensioner portal. Please type the link : <https://www.sbi.co.in/sbipension/user.htm> in your browser. When opened, you will see a webpage : **Portal for Retired SBI Employees** with following particulars.

For New Users

The new users will have to register themselves in 'HRMS Pensioner Portal' for which they will have to go to the website : <https://www.sbi.co.in/sbipension/user.htm> and click the button 'New User' at the bottom. Once you click the button 'New User' a new webpage will be opened on your screen as under.

Staff Pension Payment

"Your one time password (OTP) for login to the website will be sent by SMS/email to the mobile number/email id provided at the time of registration. Please provide a mobile number located in India on which a domestic SMS can be received in India"

User Registration

Enter the User Details

Name of the Staff Pensioner * _____

PF Number * _____

(Please enter 7 digit PF Number. If your PF number is 6 digit then enter 0 before your 6 digit PF number)

Pension Account Number * _____

Date of Retirement * _____

Email ID * _____

Mobile Number * _____ (Eg.:10 digit Mobile number)

Re-enter Mobile Number * _____ Eg.:10 digit Mobile number)

Please enter the string shown in the image **97D7B**

(Characters shown in the image are case sensitive)

Submit

Reset

Please fill in the information in above web-page such as Name of the Staff Pensioner (your own name), your PF Number, your Pension A/c Number, your Date of Retirement, your e-mail address, your 10 digit Mobile Number etc. in the appropriate columns. If there is any mismatch between **the data you are entering** and **the data available in the system** then the System will not accept the same. Please contact PPG Dept at LHO to know the correct position and correct the entered data accordingly. The phone number of PPG Dept at Mumbai LHO is **022-67514044** and the Mobile Number of AGM (PPG Dept at Mumbai LHO) is **09930194507**.

Once you are registered, you will be provided with a 'Password' by the PPG Dept which should be remembered for entering in the appropriate place. Then, you will have to choose your own 'password' (minimum 6 digits) which should be memorised for your future use.

For Existing Users

Existing user can open the Pensioner portal by entering your Prov. Fund Number and your password correctly in appropriate box. Then enter the characters (as shown in the following box) correctly and 'submit'. You will be entering into your 'portal' and can view your 'Pension Slip', fill in the 'Investment details by using the appropriate Menu given in the web-page displayed.

Staff Pension Payment
Login Details
Enter the Login Details
 PF Number _____
 Password _____ Care : Password is case sensitive
 Please enter the string shown in the image _____
52C39 Characters shown in the image are case sensitive
Submit **Reset**
Forgot password **New User**

If you follow the instructions given above carefully, you will be ready to use your own Pension portal at any time.

- Secretary

रात्र	गंध जीवनाचा
दिवसाला डोळे असतात, अन् रात्रीला कान असं म्हणतात मला वाटतं रात्रीला कान आणि मनही असतं आईच्या मायेनं कवेत घेताना दिवसभराचा शीण घालवते. पूर्ण दिवसाचा सारांश काढणारी तिची खास वेळ असते. रात्र कधी जागवते, कधी स्वप्नसुख देते, तर कधी काळोखाच्या आडोशात तुमचा खरा चेहरा दाखवून तुम्हाला अंतर्मुख करते. कधी हसवते, कधी रडवते, तर कधी जोजवते. रात्र अशी आरस्पानी असते. सा. सुषमा तिळवे (फोंडा, गोवा) मोबा. : ९८२३०५५७५१	गंध तो दुधाचा । अमृत रसाचा तान्हूले ओळखे । स्पर्श माऊलीचा ॥ गंध गोधडीचा । मायेचा उबेचा पांघरिता साडी । आधार आजीचा ॥ गंध तो वह्यांचा । पाटी दमराचा आयुष्य घडवी । सन्मार्ग शाळेचा ॥ गंध तो धुपाचा । रंगमंदिराचा नृत्यनाट्य गीत । जलसा मैत्रीचा ॥ गंध गुलाबाचा । छुप्या कटाक्षांचा नकळत प्रीत । खेळ हा मनाचा ॥ गंध कर्तृत्वाचा । कामाचा घामाचा घराच्या ओढीचा । क्षण विसाव्याचा ॥ गंध जिलेबीचा । शालू नी शेल्याचा साज श्रृंगाराचा । लग्न घटिकेचा ॥ गंध जावळाचा । बाळाच्या तीटीचा जीव ओवाळितो । भाव वत्सल्याचा ॥ गंध कर्तव्याचा । नाती जपण्याचा हिंदोळा झुलतो । सुखाचा दुःखाचा ॥ गंध जीवनाचा । फुले फुलण्याचा गंधमय जीव । खजिना गंधाचा ॥ अरुणा नगरकर, पुणे. मोबा. : ९६५७९४००९५
६५/१४	४६/१४

‘संवाद’ लेख स्पर्धा २०१४

तृतीय पारितोषिक विजेता लेख

पुरुष विभाग

माझी समाजसेवा! इच्छा आणि कार्य

कराब्रे वसते लक्ष्मी: करमध्ये सरस्वती ।

करमूले तु गोविन्द: प्रभाते करदर्शनम् ॥

असे म्हणून दोन्ही करतळव्यांचे दर्शन घेऊन माझ्या दिवसाची सुरुवात होते. ज्या हातांनी कर्म करायची, कामगिरी फत्ते करायची त्या हातांनी प्रथम वंदन करणे युक्तच आहे. माणसाला कर्माचा कंटाळा असतो. अनेकांना वाटते की काम करणे म्हणजे पाप व काही करावे न लागणे म्हणजे पुण्य. सुखाची कल्पनाच अशी की काहीही न करता सहजगत्या सर्व उपभोग घेता आले पाहिजेत. ‘काही काम करायला लावू नका बुवा’ हा सध्याच्या काळातील मंत्र झाला आहे. कर्म ही माणसाची आध्यात्मिक गरज आहे, म्हणजे कर्माने पोटापाण्याचा प्रश्न सुटतो एवढाच त्याचा अर्थ नाही, तर कर्माची माणसाच्या मनालाही आवश्यकता असते. अनेक सेवानिवृत्तांना वेळ कसा घालवायचा हाच मोठा प्रश्न पडतो. त्यांना काम नसल्याने ते बेचैन होतात व इतरांनाही ते त्रासदायक होतात. काम नसल्याने जीवनात एक प्रकारची पोकळी निर्माण होते. जीवन निरर्थक व एक प्रकारचे ओझे वाटू लागते आणि अशी माणसे मनोविकृत व वेडी होतात. आपण सर्वजण कर्माचीच एकमेकांशी जोडले जातो.

‘श्रम हे प्रेमाचे मूर्त रूप होय’ असे खलील जीब्रानने म्हटले आहे. ज्याच्यावर प्रेम असेल त्याच्यासाठी आपण वाटेल तेवढे कष्ट करावयास तयार असतो आणि ते श्रम आपणास थकवीत नाहीत. ज्ञानदेवांनीही म्हटले आहे की ‘सेवा हा हृदयाचा उंबरठा आहे’. हृदयात शिरण्याचा उंबरठा म्हणजे श्रम अथवा कार्य. आपण कोणासाठी झिजलो तर त्याचे मन जिंकता येईल. त्यांची नाती निड होतील आणि याच विचारांनी माझ्या जीवनात समाज सेवेचा उदय झाला.

स्टेटबँकेत सेवा करीत असतानाच नोकरीव्यतिरिक्त केलेल्या कामाचा, सामाजिक बांधिलकीचा मी सतत पाठपुरावा केला. आपल्या बँकेने ‘इनोव्हेटिव्ह बँकींग’चा कार्यक्रम सुरू केला तेव्हा समाज हिताच्या कार्य करणाऱ्या संस्था यांचेशी समन्वय साधून त्यातून बँकेची प्रतिमा उज्वल करण्याचे व त्यातून सर्वांगीण उत्कर्ष साधण्याचे ठरविले तेव्हाची गोष्ट. मी दौंड शाखेत कार्यरत असताना आम्ही स्थानिक रहिवासी कर्मचऱ्यांनी एका प्रायमरी स्कूलमध्ये जाऊन ‘मनाच्या श्लोकांच्या पाठांतर स्पर्धा’ व ‘मला पैशाची गरज’ या विषयांवर निबंधस्पर्धा घेतल्या. त्या बरोबरच ३०० मुलांचे बँकेत अकॉंटही उघडले. बक्षीससमारंभाच्या वेळी उत्तम बक्षिसे व बँकेची पासबुके

वितरीत करण्यात आली. सर्व उपस्थित विद्यार्थ्यांना गोड खाऊ देण्यात आला. त्या वेळी त्या चिमुकल्या बालकांच्या चेहऱ्यावरचा आनंद तर काय वर्णावा! मुलांच्या स्मरणशक्तीला चालना मिळालीच पण त्यांचे पालकही या उपक्रमाने भारावून गेले. समाजसेवेचा हा धागा पकडून मी मात्र इतर सेवेत स्वतःला झोकून दिले. पुढे मग १५ ऑगस्ट, २६ जानेवारी अशा राष्ट्रीय सणांदिवाशी सुटी असल्याने गावातील इतर मंडळींच्या सहकार्याने क्रिकेट टूर्नामेंट्स व इतर मैदानी स्पर्धा आयोजित करू लागलो आणि हा सिलसिला दौंडला असे पर्यंत चालू राहिला. दौंडला असतानाच तेथील नगरपालिका निवडणुका लागल्या. आमच्या परिसरातील बरीच तरुण मंडळी त्याबद्दल इच्छुक होती. जरी सार्वजनिक क्षेत्रात काम करीत होतो तरी बँकेच्या नोकरीमुळे निवडणूक लढविण्यावर बंधन होते. त्यामुळे माझे मित्र डॉ. मुकुंद भोर यांना आम्ही निवडले. त्या निवडणुकीमध्ये त्यांचा प्रचार प्रमुख म्हणून मी काम पाहिले. त्यांच ‘सायकल’ हे निवडणूक चिन्ह असल्याने. सायकलवरून प्रभातफेरी, सायं फेरी (बँकेची वेळ सांभाळून) आयोजित केली व डॉ. भोर भरघोस मतांनी निवडून आले. आपल्या कामाचे चीज झाले. आनंद झाला व आत्मविश्वासही वाढला व याचा उपयोग परिसरातील सुविधा मिळण्यात झाला.

आपल्या चाकोरीच्या बाहेर आपल्या आनंदाचे विषय निवडले तर जीवनाचा कंटाळा जाऊ शकतो, तसेच आपले व्यक्तीमत्त्वही अधिक फुलून येते. त्यातही ‘मी आणि माझे’ अशी पाहाणारी माणसे राष्ट्राच्या अधःपतनाला कारणीभूत ठरतात. ‘मी व माझा’ या पलिकडे जाऊन समाज सेवेचा, समाजाच्या उद्धाराचा विचार आपल्या सर्वांच्या मनात रुजवावा असे मला वाटत असल्याकारणाने हे एक राष्ट्रीय कार्य समजून त्यामध्ये कार्यरत राहावे, अशी मनापासूनची इच्छा बाळगून मी माझे जीवन व्यतीत करीत असतानाच सेवानिवृत्तीनंतरही मला अशी संधी चालून आली. समाजकार्याची आवड, मदतीचा देणारा हात, नडल्याप्रसंगी पुढे होऊन काम करण्याची सवय, यामुळे मला माझ्या हौसिंग सोसायटीचे अध्यक्षपद मिळाले. आमची सोसायटी बिल्डरने अर्धवट काम करून सोडून दिलेली. त्यामुळे राहणाऱ्या सभासदांना फक्त घर (चार भिंती) मिळाले तेही अवास्तव्य खर्च करून. त्यामुळे सर्वांच्या मनातच एक प्रकारची आर्थिक कटुता होती. ती दूर करून पुढे कार्यरत होण्याचे महत्त्वाचे कार्य मला करावयाचे होते आणि ते मी इतरांशी ‘सुसंवाद’ करून पार पाडले. ते करताना नगरपालिकेकडून बऱ्याच सुविधा पाणी, लाईट, ड्रेनेज, रस्ते इ. सर्व लोक वर्गणीतून करून मग आम्ही कायदेशीर बाबींकडे वळलो. ‘कनव्हेअनसडीड’ चा सहकारी गृहरचना संस्थांसाठी केलेला कायदा व त्याचा पाठपुरावा करून तेही करून घेतले. सर्व

सभासद कायदेशिररित्या सर्व जागेचे मालक झाले. आता आमची सोसायटी पुर्नविकसन Redevelopment च्या निष्पत्तीने कार्यरत झालेली आहे. त्यामध्ये सर्व सभासदांना मोठी घरे मिळतीलच पण त्याबरोबर अत्याधुनिक सोयींनी युक्त असे गृहसंकुल मिळणार आहे आणि याचा मला सार्थ अभिमान आहेच. इथे कार्यरत असताना सार्वजनिक गणेशोत्सव, होळी, दहीहंडी, सार्वजनिक वाचनालय, व्यायामशाळा इ. सुविधा संस्थेत केल्याने मुलांना, तरुणांना, स्त्रियांना, ज्येष्ठनागरिकांना त्या बदल आपुलकी वाटून आम्ही सर्व एक दिलाने एका मोठ्या कुटुंबात राहू लागलो. माझ्या मनातील सार्वजनिक कार्यांच्या स्वप्नांचा व ते सत्यात उतरले हे बघण्याचा आनंद काय वर्णावा.

शहरी विभागात काम करीत असलो तरी माझे ग्रामीण जनतेच्या सुखसुविधांकडे मात्र लक्ष असतेच. माझा जन्मच मुळी 'तरडगाव'सारख्या लहान खेड्यात झालेला. शिक्षण व नोकरी निमित्ताने शहरामध्ये वास्तव्य असले तरी जन्मगावाशी नळ जोडलेली. बऱ्याच कारणानिमित्ताने गावी जात असतो. तेथील लहान मुलांवर संस्कार करण्याच्या इच्छेने आमच्या वाड्यातच 'आई' या नावाचे संस्कार केंद्र सुरू केले. आमच्या काकडे कुटुंबियांच्या सदस्यांकडून त्याची देखभाल व आर्थिक व्यवस्था केली जाते. आज त्या संस्कार वर्गातून बरीचशी ग्रामीण मुले मोठ्या हुद्यावर कार्यरत आहेत. याचे मोठे समाधान लाभते. सध्याचे युग हे कॉम्प्युटर, इंटरनेट, फेसबुक इ.चे आहे. या सुविधा ग्रामीण मुलांना मिळाल्यात या उद्देशाने आम्ही काकडे कुटुंबियांनी मिळून तरडगाव येथील हायस्कूल व जिल्हापरिषद प्रायमरी स्कूलला प्रत्येक १० कॉम्प्युटर (टी.सी.एस्.) कंपनीच्या माध्यमातून प्रदान केले. त्याचा उपयोग शहरी वातावरणाशी जुळवून घेण्यात मोठी मदत होत आहे. ग्रामीण भागाचा विकास व्हावा जगाच्या स्पर्धेत त्यांनी मागे राहू नये या उदात्त हेतूनेच हा सर्व खटाटोप आनंदाने करीत राहतो आणि हे यश, समाधान हीच आमची संचित ठेव आहे असे वाटते.

'चित्ती असो द्यावे समाधान' हे समर्थांचे बोल व त्याची शिकवण आपल्या जीवनक्रमाचा भाग बनली पाहिजे. असा अट्टाहास धरला पाहिजे. म्हणजे हे जीवन सुखमय व आनंदमयी होईल यात शंका नाही. सरते शेवटी समाज सेवेचा हा चिराग घरा घरातून तेवत ठेवला पाहिजे तरच पुढच्या पिढीला आपण काय दिले याचा संभ्रम आपणास पडणार नाही. युवाशक्तीला यात सामावून घेतले पाहिजे. तरुणांना वेळ नाही ही सबब चालणार नाही. वेळ हा मिळत नसतोच, तो काढला पाहिजे. आपल्या व्यवसायात खबरदार असावे, आपले कमावून आपण खावे. समाजाचे फुकट खाऊ नये. अडचणीत सापडलेल्या माणसांना मदत करावी. दुसऱ्यासाठी शरीर थोडेतरी कष्टवावे. प्रपंच व परमार्थ याची समतोल वाढ होण्यामध्येच जीवनाचे

सौंदर्य साठवलेले आहे. सुंदर जीवनच यशस्वी जीवन होय. त्यासाठी शिस्त लागते व नियम पाळण्यासाठी आळस झटकावा लागतो असे 'समर्थ रामदासस्वामी' आग्रहाने सांगतात आणि ही शाश्वत मूल्ये आपण जोपासावीत व आपल्या बरोबरच इतरांचेही जीवन सुखी होण्यास हातभार लावावा असे वाटते.

श्री. अरुण अनंत काकडे, पुणे
मोबा. : ९४०३७६४७७८

* * * * *

तृतीय पारितोषिक विजेता लेख

श्री विभाग

माझी समाजसेवा! इच्छा आणि कार्य

विदर्भात अमरावती जिल्ह्यात खुर्माबाद नावाचे छोटे गाव म्हणजे माझे माहेर आहे. आमच्या बालपणी तेथे एकही सोय नव्हती. रस्ते, वीज, पाणी, शाळा या सर्वांचा अभाव होता. वडील एक कोरडवाहू शेतकरी, मी त्यांची ज्येष्ठ कन्या. वडिलांना मूळातच समाजसेवेची आवड होती. त्यांनी गावात खूप सुधारणा केल्या. गरजूंना ते नेहमी मदत करीत. मला आठवते की, एकदा खूप मोठा दुष्काळ पडला होता. तेव्हा बाबांनी गावातील लोकांना दान म्हणून धान्य पुरविले, गावात शाळा सुरू केली. तेव्हा प्रतिभाताई पाटील यांच्या हस्ते खुर्माबाद गावाचा गावगौरव म्हणून सत्कार झाला होता. बाबांच्या प्रत्येक समाजसेवेत माझा सहभाग असायचा.

बारावीत असताना, निरक्षर, प्रौढांना साक्षर करण्यासाठी गावात रात्रीची शाळा काढली होती. प्रौढांना शिकविण्याची इच्छा मी वडिलांना बोलून दाखविली. रात्री ८ ते १० ह्या वेळेत वर्ग घ्यायचे ठरले. परंतु क्लासला यायला कुणीच तयार होईना. मी बाबांसोबत घरोघरी जाऊन शिक्षणाचे महत्त्व पटवून देऊ लागले. तरीही लोक येण्यास धजत नव्हते. एक छोटी मुलगी आम्हाला शिकविणार म्हणून त्यांना संकोच वाटत होता. गावातील स्त्रियांसारखेच मी लुगडे नेसून भले मोठे कुंकू लावून बायकांना बोलवायला गेले अन् त्यांना सांगितले की, आपण देवा-धर्माच्या गोष्टी सांगू, तुम्ही फक्त काकांच्या वाड्यावर रात्री ८ वाजता या. चार ते पाच स्त्रिया येऊ लागल्या. मग त्यांच्या सोबत त्यांच्याच भाषेत काही गाणी-गोष्टी ऐकविल्या. त्यांना बोलते केले आणि चमत्कार झाला. आठ दिवसात स्त्रियांबरोबर पुरुष मंडळीही येऊ लागली. मग गणपतीचा 'ग' पासून सुरुवात केली. हळूहळू लोकांनाही शिक्षणाची गोडी लागली. अन् आमचा क्लास छानपैकी सुरू झाला. पाच वर्षांपर्यंत मी त्यांना नियमित शिकविले.

नंतर माझे लग्न ठरले. लग्नात सर्वच गावकऱ्यांनी श्रमदान केले. जेव्हा मी सासरी यायला निघाले तेव्हा तर प्रत्येकाने अश्रु भरल्या नेत्रांनी तोंडभरून आशीर्वाद दिला. ज्या समाजामध्ये आपण जन्म घेतो, वावरतो त्या समाजाचे आपण काही देणे

लागतो, ही भावना ठेवून मोठ्या मनाने व निस्वार्थ भावाने, आपल्या परिने समाजसेवा केली पाहिजे, हे माझ्या वडिलांचे कार्य व आचरण माझ्या मनात पक्के रूजले.

माझा छोटा मुलगा यशपाल हा मतिमंद होता. तो पाच वर्षांचा झाला तेव्हा आम्ही त्याला 'नवजीवन' मतीमंद मुलांच्या शाळेमध्ये घातले. तेव्हा औरंगाबादला तीच एक शाळा होती. पाच ते सहा विद्यार्थी अन् एकच केदार मॅडम. घर लांब असल्या कारणाने मुलाबरोबर मीही शाळेत थांबत असे. येथे मुलांना छोट्या व्यवसायाचे शिक्षण दिले जाते. जेणेकरून मूले स्वतःचा चरितार्थ चालवू शकतील. मॅडमला मदत म्हणून व आवड होती म्हणून मुलांना भांडी घासायची पावडर, मेणबत्त्या, भेटकार्डे, कापडी पिशवी शिवणे असले शिक्षण मी देऊ लागले. मुलांनी बनविलेल्या वस्तू घरोघरी जाऊन विकू लागले. आलेल्या पैशात स्वतःजवळचे पैसे टाकून मुलांचे कौतुक म्हणा की, शाळेला मदत म्हणून देऊ लागले.

या ना त्या कारणाने माझ्या हातून समाजसेवा घडत होती. असं म्हणतात की आवड असली की सवड मिळतेच. दुःखीतांसाठी मनात हळहळ असली की, परमेश्वरही मदतीला धावून येतो. जीवन म्हणजे संघर्ष आणि भ्रमनिरास ह्यांची मालिकाच आहे. अनुभवाच्याद्वारे मिळणारे शिक्षण हे जीवनाचे रहस्य आहे. ज्यावेळी यशपाल शिकायला लागला त्याचक्षणी म्हणजे वयाच्या १८ व्या वर्षी त्याला इश्वराचे बोलावणे आले. आमच्यावर दुःखाची कुऱ्हाड कोसळली. तब्बल दोन वर्ष मी नैराशेच्या गर्तेत बुडाले. नंतर मात्र मी स्वतःला सावरले. अन् नव्या उमेदीने उभी राहिले

आता माझ्याजवळ भरपूर वेळ असायचा. मनात विचार केला की, वेळेचा सदुपयोग समाजकार्यासाठी करावा. समाजसेवा म्हणजे राजकारण असे समीकरण काही लोकांच्या मनात असते. परंतु, पीडितांचे अश्रु पुसून, दुःखीतांना आधार देऊन, प्रसिद्धीची आस न धरता जशी जमेल तशी समाजसेवा करण्याचे ठरविले. आमच्या बिल्डिंगमध्ये 'अद्वैत महिला मंडळ' आहे, जे इतर कार्यक्रमाव्यतिरिक्त समाजकार्यही करते. या मंडळाची मी सदस्य झाले. दारुबंदी, स्त्री भ्रूणहत्या, स्त्रियांवर अत्याचार असे विषय घेऊन औरंगाबादमध्ये वेगवेगळ्या ठिकाणी नाटक, सांस्कृतिक कार्यक्रमांही आम्ही करू लागलो. सोबतच लिखाण सुरू केले. पेपरमध्ये अंधश्रद्धा, स्त्री-भ्रूण हत्या, बलात्कार, भ्रष्टाचार, अन्याय वगैरे बातम्याच जास्त असतात. त्या वाचल्यावर मनाची तगमग व्हायची; चिड, संताप व्हायचा. अन्यायाविरुद्ध मन पेटून उठायचे, अन् तेच माझ्या लिखाणातून कागदावर येते. गेल्या दहा वर्षांपासून मी लोकमत, दिव्य मराठी, महाराष्ट्र टाईम्स, संजयवार्ता यातून लिखाण करते आहे. पुढेही करीत राहाणार.

काही लोकांच्या सवयी असताता की, वस्तुचा उपयोग झाला की ती फेकून घायची. उदा.: कॅरीबॅगा, रबरीवस्तू,

नारळाच्या करवंत्या, झाड बीया, थर्माकोल अशा कितीतरी वस्तुंची नावे घेता येतील.

ह्या टाकाऊ वस्तुपासून मी कलानिर्मिती करते. सुंदर अशा वस्तू बनवून इतरांना भेट म्हणून दिल्या आहेत. फेकलेल्या टाकाऊ वस्तुमुळे पर्यावरणाचा न्हास होतो, लोकांचे आरोग्य धोक्यात येते. कुजून सगळीकडे दुर्गंध येतो. रस्त्यावर वस्तू फेकू नका असे कितीही समजावून सांगितले तरी जनतेवर त्याचा काहीच परिणाम होत नाही. ह्या वस्तुपासून बनविलेल्या सुंदर शोभेच्या वस्तू लोक शोकेसमध्ये सजवून ठेवतात. 'टाकाऊ वस्तुतून कलानिर्मिती'ला मला २०१२ मध्ये 'राजपूत फोरम' अधिवेशन कडून राज्यस्तरीय ऑवॉर्ड व सन्मानपत्रही मिळाले. उद्यमशीलता ही पैसे कमविण्यासाठीच नसते तर त्यातून स्वतःला व समाजाला उर्जा देण्याचेही काम करायचे असते. हे मी अनेकांना पटवून दिले आहे. ही कला मी माझ्यापुरतीच मर्यादीत न ठेवता अनेकांना विनामुल्य प्रशिक्षणही दिले आहे.

चेंबुरला 'वित्तसंचय सोसायटी'मध्ये स्त्रियांना रांगोळी व टाकाऊतून कलानिर्मितीचे शिक्षण दिले. औरंगाबादला महिला मंडळ, शाळा व आवड असणान्यांना प्रशिक्षण दिले. याशिवाय औरंगाबाद येथे किलबिल शाळेत योगासन वर्ग विनामुल्य चालतो. तेथेही सहकारी मित्रांबरोबर योग क्लास घेण्यात माझा सहभाग असतो. संध्याकाळी गार्डनमध्ये स्त्रियांना योग शिकविते. माझ्या मते समाजसेवेत जो आनंद आहे, जे मानसिक सुख, समाधान मिळते त्याकरिता शब्द अपूरे आहेत.

समाजात खुप करण्यासारखे असते. या पवित्र कार्यात प्रत्येकाने खारीचा वाटा उचलायला काहीच हरकत नाही. विशेष करून आत्ताच्या तरुण पिढीने समाज कार्यात योगदान करावे. आयुष्याच्या शेवटी असं वाटायला नको की, आयुष्य नुसतच वाहून गेलं. जगायचं म्हणतानाच जगायचं राहूनच गेलं. परमेश्वराला एकच मागणं आहे की, जोपर्यंत जीवात जीव आहे तोपर्यंत सतत माझ्या हातून चांगले कार्य घडू दे. वॉर्ड विचारांना, कृत्याला माझ्या मनात थारासुद्धा देऊ नकोस. शेवटपर्यंत माझ्या हातून लहान-सहान का होईना समाजसेवा घडू दे.

माझी अंतीम इच्छा देहदान करण्याची आहे. 'मरावे परि किर्तीरूपी उरावे'. मृत्युनंतर नाशवंत शरीराला जाळून त्याची राखच होणार. त्यापेक्षा माझे अवयव जर गरजवंतांच्या कामी येत असतील तर मी माझे अहोभाग्य समजेन. आज आपल्या हातात आहे. उद्याचे माहित नाही 'कल करे सो आज कर, आज करे सो अभी कर'. अखेरच्या श्वासापर्यंत जमेल तशी मी समाजसेवा करत राहाणार आहे.

सौ. संध्या प्रितम परदेशी, औरंगाबाद.

मोबा. : ९३२५२९८९२२

Regd. under RNI No. MAHBIL/2008/25425 & Declaration No. PHM/SR/63/VIII/2008 Dated 12/5/2008

SSPO Pune under Postal Concession Register No. PCW/151/2014-2016

Licence to Post without Prepayment No.WPP - 22 at Market Yard P.S.O. on 25th of each Month and published on 25th of the month

काळाची गरज!

दृष्टी डोळ्यांना असली, तरी नजर मनाला असते
समृद्ध मनाने जगण्याची ती एक गरज असते
सर्वजण सौंदर्याचे गोडवेच गात असतात
त्यासाठी कुरूपता आपली ओळख निर्माण करते
सद्गुणांना सद्गुण म्हणून पारखता येत असतं
दुर्गुणांच्या नावाने नवीन कल्पना जन्माला येतात
खर असणं वा नसणं, एकमेकांपासून विभिन्न वाटतात
अवघड आणि सोपे परस्परांना जोखत असतात
उच्च आणि नीच एक दुसऱ्यांना आमंत्रित करतात
मागचे व पुढचे श्रेष्ठत्वासाठी झगडत असतात
विश्वाची चढाओढ, कालचक्रानुसार चालतच असते
भौतिक जगाचं वास्तव्य त्याला स्वीकाराव लागतं
दृष्टी पाहारा ठेवून नियंत्रण करीत असते
नजर मनावर हक्क दाखवत त्याचा प्रतिपाल करते.

माधव नाडकर्णी, अंधेरी
मोबा. : ९८९९०८४३८०

४९/१४

एके दिवशी जायचं आहे

एके दिवशी जायचंय, कुठे ते माहित नाही.
जायचं असूनही, कोणासही नाही घाई ॥१॥
कोणी जात्यात भरडलेले, दाण्यांचे पीठ झालेले
मुक्त कोणी सुपामध्ये, म्हणून ते सुखावलेले ॥२॥
उरले मनात म्हणती, माझा नंबर केव्हा?
क्षणभर थांब जरा, वरचा सांगेल तेव्हा. ॥३॥
भरडून जाता जाता, जगवितो मागच्यांना
अनुकरणी मागचे, ना विसरती पूर्वजांना ॥४॥
बकऱ्यांचा कळप केविलवाणा, पाहतो कसायाकडे
मुंडी एकेकाची पडता, न्याय मागसी कुणाकडे? ॥५॥
जीओजीवस्य जीवनम् असे म्हटले जाते
प्रत्येकाचे येणे जाणे, प्राक्तनात रुजू असते. ॥६॥

प्रभाकर कानिटकर
(कोल्हापूर)

६८/१४

सूचना : १) या मासिकांत प्रसिद्ध झालेल्या लेखांतील मतांशी संपादकमंडळ सहमत असेलच असे नाही. तसेच जाहिरातीतील मजकुराची सत्यासत्यता सभासदांनी स्वतः पडताळून घ्यावी. त्याबाबत असोसिएशन वा 'संवाद' चे संपादक मंडळ जबाबदार असणार नाही. २) असोसिएशनचे कार्यालय, सोमवार ते शुक्रवार, संध्याकाळी ६ ते ७.३० या वेळातच उघडे असते. याची कृपया नोंद घ्यावी. संपर्क दूरध्वनी क्रमांक : (०२०) २४३३२१४१

Thane Office Address: A/5 Swami Siddharth CHS Ltd., S V Road, Naupada, Thane 400 602. Tel. No : 25446837

Timings : On Tuesday & Friday between 4 pm to 6 pm.

Printed Matter

If Undelivered Please Return to :

**STATE BANK OF INDIA PENSIONERS'
ASSOCIATION, (MUMBAI CIRCLE), PUNE
Anubandh, Building No. B-2, 4th Floor,
Block No.16, Near Ramkrishna Math,
Sinhadgad Road, Pune 411030. Ph: 24332141**

To,

Publisher – Shri. Ramchandra Narayan Lalingkar, Secretary, State Bank of India Pensioners' Association (Mumbai Circle), Pune has printed this magazine in the Printing Press owned by **Printer** – Shri. Chandrashekhar Digambar Joshi, Director, Shree J Printers Pvt.Ltd., at 1416 Sadashiv Peth, Datta Kutli, Pune – 411030 on behalf of **Owner** – State Bank of India Pensioners' Association (Mumbai Circle), Pune, at "Anubandh", Bldg.No.B2, Block No.16, Near Ramkrishna Math, Sinhadgad Road, Pune – 411030. **Editor** – Shri. Krantisen Ramchandra Athawale – address as above.